VENDIM
Nr. 148, datë 25.7.2024

MBI IMPLEMENTIMIN E INTERVALIT KOHOR 15 MINUTA NË OPERIMIN E PROCESEVE NË TREGUN E BALANCIMIT

Në mbështetje të nenit 16, pika 5, të ligjit nr. 43/2015, "Për sektorin e energjisë elektrike", të ndryshuar; si dhe të nenit 15, të "Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s", miratuar me vendimin e Bordit të Entit Rregullator të Energjisë (ERE) nr. 96, datë 17.6.2016; Bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 25.7.2024, pasi shqyrtoi relacionin me nr. 1511/1 prot., datë 22.7.2024, të përgatitur nga Drejtoria e Monitorimit të Tregut dhe Inspektimeve "Mbi implementimin e intervalit kohor 15 minuta në operimin e proceseve në tregun e balancimit",

konstatoi se:

- ERE, me vendimin nr. 106, datë 2.7.2020, vendosi miratimin e Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike. Periudha nga miratimi i këtyre rregullave deri në datën 1 prill 2021 u shoqërua me ushtrimin *Dry Run* të rregullave në tregun e balancimit dhe në periudhën *Dry Run* u zbatua rezolucioni 1 orë.

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 108, datë 22.4.2021, ka miratuar "Rregullat e përbashkëta të shlyerjes për shkëmbimin e energjisë në përputhje me nenet 50(3) dhe 51(1), të Komisionit Rregullator të Bashkimit Evropian 2017/2195". Këto rregulla aplikohen nga OST-të e Evropës Kontinentale anëtare të ENTSO-E, që nga data 1 qershor 2021. Aktualisht për OST sh.a., aplikimi i këtyre rregullave është duke u realizuar me intervalin kohor prej 1 ore. Në këtë kontekst, aplikimi i intervalit kohor prej 1 ore në tregun e brendshëm të balancimit të energjisë elektrike nuk sjell asnjë pasojë për këtë mekanizëm, përkundrazi, aplikimi i afatit kohor prej 1 ore edhe në tregun e brendshëm të balancimit ndikon në harmonizimin e këtyre proceseve.

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 347, datë 27.12.2022, vendosi miratimin e Rregullave të Tregut të Energjisë Elektrike (rregullat e ALPEX-it, përkufizimet, procedura e tregtimit, si dhe procedura e klerimit dhe shlyerjes) dhe Bursa Shqiptare e Energjisë prej 12 prillit 2023 ka filluar operimin e tregut DAM në Shqipëri me bazë orare. Po ashtu, ALPEX sh.a., prej 1 shkurtit 2024, ka filluar edhe operimin e tregut DAM me bazë orare.

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 51, datë 2.4.2024, "Mbi kërkesën e OST sh.a., për intervalin kohor 1 orë në operimin e proceseve të tregut balancues, dhe nominimeve të transaksioneve tregtare" ndër të tjera, në pikën 1 të këtij vendimi, vendosi: "Pranimin e pjesshëm të kërkesës së OST sh.a., duke vendosur: periudhën kohore të proceseve në të cilat përfshihen edhe nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave të kryhen me interval kohor prej 1 ore, për periudhën deri në 1 korrik 2024".

- Përgjatë kësaj periudhe kohore të operimit të tregut të balancimit të energjisë elektrike në raportimet periodike të bëra nga OST sh.a. nuk është evidentuar problematikë në tregun e balancimit, e cila të lidhet me intervalin kohor prej 1 ore, në të cilin realizohen proceset ku përfshihen nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave në treg.

- Po ashtu, pjesëtarët e tjerë të tregut të energjisë elektrike, të cilët operojnë në tregun e balancimit nuk kanë përcjellë në ERE përgjatë kësaj periudhe kohore shqetësime apo problematika që lidhen me intervalin kohor prej 1 ore, në të cilin realizohen proceset ku përfshihen nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave në treg.

- Aktualisht, në tregun e balancimit të energjisë elektrike në vendin tonë operojnë katër ofrues të shërbimit të balancimit (OSHB) të cilët janë: "KESH" sh.a., "Devoll Hydropower"/*Shtatkraft, Ayen AS Energy* dhe *Kurum International* OST sh.a., nëpërmjet *email*-it i është drejtuar këtyre ofruesve të shërbimit të balancimit ku kërkon nga ana e tyre të vlerësohet nëse janë teknikisht gati të kryejnë të

gjitha ndryshimet e nevojshme për kalimin nga rezolucioni orar në rezolucion 15-minutësh për të gjitha proceset e tregut balancues, të cilat menaxhohen në portofolin e këtyre OSHB-ve.

- Tre nga këto ofrues të shërbimeve të balancimit (OSHB) respektivisht KESH sh.a., Devoll Hydropower/*Shtatkraft*, *Ayen AS Energy*, kanë kthyer përgjigjet përkatëse (evidentuara më sipër në këtë relacion) ku parashtrojnë pamundësinë e realizimit të rezolucionit 15-minutësh në tregun e balancimit.

- Shqipëria ka lidhje interkoneksioni me Greqinë, Malin e Zi dhe Kosovën. OST sh.a. ka komunikuar me operatorët e transmetimit të Malit të zi dhe të Kosovës të cilët kanë evidentuar pamundësinë e implementimit në një kohë të afërt të rezoluconit 15-minutësh në proceset bilaterale.

- Në rubrikën konsultime të ERE-s në datën 20.6.2024, është publikuar e plotë kërkesa e OST sh.a., përfshirë dhe komunikimet e OST sh.a. me palët e sipërcituara, në mënyrë që të realizohet konsultimi publik i gjerë me të gjitha palët e interesit dhe aktualisht në ERE nuk ka ardhur asnjë koment nga palët e interesit.

- Vlerësojmë se zgjatja e efekteve juridike të vendimit të ERE-s nr. 51, datë 2.4.2024, do t'i krijonte mundësinë OST sh.a. dhe pjesëtareve të tregut të balancimit, në mënyrë të veçantë, OSHB-ve, të cilët kanë bërë me dije në komunikimet përkatëse se kalimi në rezolucionin 15-minutësh kërkon ndërhyrje teknologjike në sistemet SCADA dhe në sensorët respektiv, për të bërë vlerësimet dhe ndërhyrjet përkatëse për kalimin në rezolucionin 15-minutësh në të ardhmen.

- Në të njëjtën kohë, shlyerjet e disbalancave bëhen me bazë mujore dhe *ex-post*, për rrjedhojë llogaritja për shlyerjen e disbalancave të muajit korrik realizohet pas përfundimit të këtij muaji, zgjatja e efekteve juridike të vendimit të ERE-s nr. 51, datë 2.4.2024, eliminon çdo problematikë për llogaritjen e tyre për muajin korrik 2024.

- Veç rëndësisë që ka harmonizimi i proceseve të skedulimit të OST sh.a. me operatorët e sistemeve të vendeve fqinje, një rëndësi të veçantë ka harmonizimi i këtyre proceseve në tregun e brendshëm të energjisë elektrike. Aktualisht, kemi funksional tregun e një dite më parë i cili operohet nga ALPEX sh.a., me bazë orare dhe tregun e balancimit i cili operohet nga OST sh.a. me bazë orare. ALPEX sh.a. bën me dije se nuk ka në plan kalimin në produkte 15 minuta brenda vitit 2024, për këtë qëllim vlerësohet se zgjatja e efekteve juridike të vendimit të ERE-s nr. 51, datë 2.4.2024 dhe në muajit e parë të vitit 2025 do të krijonte evidenca më të qarta të ecurisë së proceseve të bursës përgjatë këtij viti.

- Në këto rrethana ERE, duke ndjekur dinamikën e zhvillimit të tregjeve të brendshme, por edhe të harmonizimit të proceseve me operatorët e transmetimit të vendeve të rajonit nëpërmjet OST sh.a. vlerëson zgjatjen e efekteve juridike të vendimit të ERE-s nr. 51, datë 2.4.2024.

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. Zgjatjen e efekteve juridike të vendimit të Bordit të ERE-s nr. 51, datë 2.4.2024, deri më 1.3.2025.
2. Drejtoria e Monitorimit të Tregut dhe Inspektimeve të njoftojë palët e interesit për vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Çdo palë e përfshirë në këtë procedurë mund t'i kërkojë ERE-s, brenda 7 ditëve kalendarike nga data e marrjes së vendimit, rishikimin e vendimit të Bordit në rast se ka siguruar prova të reja që mund ta çojnë Bordin në marrjen e një vendimi të ndryshëm nga i mëparshmi apo për gabime materiale të konstatuara. Për këtë vendim mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR

Petrit Ahmeti